

ברית המועצות סיביר ארץ הפלאים

הרוסים, שהקימו בסיביר מושבת עונשין גדולה, הגלו אליה פושעים פליליים, פוליטיים ואלמנטים סוציאליים בלתי רצויים, לא הסתפקו בכך, חספו עבודה סרוודקטיבית רציפה גית לתושבי האזור. אולם לא האמינו ביעילותה של עבודה מרד סתם.

בשנת 1936 אמר הגנרליסימו סטאלין: "אוצרות טבע עצומים טמונים באזורי הקור סב הצפוני, עלינו לראוב לכך שכל העיניים הזה יזורם במהרה למנגרות הכלכלה הסובייטית". הגנרליסימו הסביר, אמנם, רק את האפשרויות הכלכליות, אך אין להגות כי לא חשב באותו זמן גם על האפשרויות הצבאיות והאסטרטגיות.

במסגרת תכנית החומש האחרונה הופעלו מאות אלפי עובדים להחייאת אזור הקורס, התגברו על תנאי הקור על ידי כמותיות עצומות של חדקה ששמשו במקום מי שתיה. החדקה נתנה תוצאות: פחם, שמן, גיקל, חומשת גרפית, בדיל, זהב ומלח. הוקמו מרכזים עירוניים, בכל אחד מהם יושבו כ-40 אלף איש. אספקת המזון לתושבים לא הייתה כלל בעיה, הגהרות הרבים אספרו דיג בקנה מידה גדול וחיות הבר הבטיחו ציד עשיר.

אולם למרות רצונם הטוב או הרע של הפועלים שהועסקו בעבודת כפייה באזור סיביר לא התפתח כפי שסטאלין רצה. הסיבה: חור סר עורקי תחבורה טובים, ביוחד בעונת החורף, כשהגהרות קפואים. למעשה, מנותקת סיביר כמעט במשך כל השנה, רק 70 יום נוחים לתחבורה ימית ויבשתית. אשר לי תחבורה אווירית, רק שני מוצרים באים בסיבובין להעברה בדרך זו: סרחת וזהב.

השמוש האסטרטגי לא זכה לעמוד במבחן המציאות, היות והמלחמה בין רוסיה ויפן במלחמת העולם השנייה נמשכה ששה ימים בלבד. השמוש היחיד היה העזרה שהעבירו האמריקאים בתקופת מלחמת העולם השנייה דרך מיצר ברינג, ציוד שכלל גם 452 אלף טון שנועדו לתכניות פתוח נרחבות של איור הקוסט.

ארצות הברית

נשיא להשכיר

הארי טרומן הגיע ב-21 בינואר לעיר משכנו, אינדיפונגט, מיזורי, כמחוסר עבודה. מששחרר מתפקידו כנשיא ארצות הברית, הוצף הצעות עבודה רבות, ביניהן: מנהל מתקנה בנית מסחר גבוגי נשים, עורך עתון ספורט, פסנתרן במועדון לילה.

טרומן נאלץ לדחות הצעות אלה, שלא עמדו בדבר עם כבוד המשרה שהחזיק בעבר, החליט לכתוב ספר זכרונות. המוילים קפצו על המציאה, קיפו כי טרומן, אשר סודות מדיניות רבים נודעו לו בתקופת היותו נשיא, יגלה אותם בספרו, התחרו על קבלת זכויות ההוצאה.

ההתחרות נסתיימה בזה שטרומן יקבל את שכר הסופרים העצום של חצי מיליון דולר עבור ספרו שיצא רק בשנה הבאה. בהכנת הספר עסק עוד מחוסרי עבודה אחזים, מראשי עוזריו לשעבר בבית הלבן.

סן מארינו כל הצבא: 80 חיילי

במלחמת העולם השנייה היתה ריפובליקת הנגס של סן מארינו מדינה פאשיסטית. כאר שר נתבקשה על ידי מפקד כוחות הציר לי הפעיל את צבאה להגנה על גבולותיה, שיגר שר החוץ שלה את המברק הבא: "האם עלי להפעיל את כל 80 החיילים?"

80 חיילי סן מארינו, המייצגים את 15 אלף תושבי הריפובליקה המשתרעת על שטח של 50 קמ"ר במיצר הים האדריאטי היו כיבוש, לפני חדשים מספר, להכריז מלחמה, או לפחות מלחמה קרה, גם על 45 מיליון שכניהם האיטלקים. סיבת המלחמה: התשלום שהאיטלקים חייבים לסן מארינו תמורת כחירות היצאו שהעברו באמצעות איטליה. מקורות מחייתה של סן מארינו הם:

ארצות הברית על התורמים - השתער!

אדם הרוצה להיבחר לסינאט האמריקאי, שוכר קודם כל להקה של בנות יפות ורגילים, כדי שהצבעה בראש תהלוכותיו ברחובות, לכושות מכנסיים קצרים ככל המתור.

אדם הרוצה להיות מושל מדינה, תבטי ש' ילך לקרקס וישאל למה, ימים פיל או פרד עליו ירכב ברחובות.

כי בחיים האמריקאיים הגועשים קשה למי שוך תשומת לב. וכיצד ייבחר אדם, כיצד יאסוף כסף, כיצד יגיע בכלל למשהו, בלי למשוך תשומת לב?

מטרות דו-לאומיות. בעקיה זו נתקלו מנהלי מגבית העצמאות של מדינת ישראל, שהכניסו למדינה כמה מאות מליוני דולארים. רצה המקרה ובאותה שעה התלבטו באותה

חיילי חייליהאוויר האמריקאים שגויסו לאוסף התרומות טוב ללב, טוב לכיס

בעיה גם מפקדי אחד החילות האמריקאיים הזקוקים לפרסומת - חיל-האוויר של צי אר-צות-הברית. כי לחיל-האוויר זה צפויה סכנה מתמדת שייבלע על-ידי מתחרה, חיל-האוויר של צבא-היבשה. ואיפה הקצין הרוצה להיבלע על-ידי חיל מתחרה, בו קלושים הסיכויים לעלות בדרגה?

למנהלי המגבית ולמפקדי האוויר נתברר כי אפשר לעשות עסק משותף, ככל רעיון גאוני, היה גם רעיון זה פשוט בתכלית: ישנם יהודים בחיל-האוויר של הצי האמריקאי (ואי כן, איפה אינם?). לרוב מעוררים יהודים אלה רגשות בלתי-חיוניים בלב קצינים מקצועיים. אולם הפעם היו הרגשות הפוכים: אפשר היה לגצל את היהודים למטרות לאומיות - דו-לאומיות, בעצם.

הרעיון: ירכזו את החיילים היהודיים של חיל-האוויר הימי, יפעילו אותם במרוכז, במדי חילם, לאיסוף כספים למען מדינת-ישראל. זה טוב בשביל הכיס הישראלי. זה טוב גם בשביל חיל-האוויר הימי - שהרי היהודים יזכרו את החסד. וליהודים יש השפעה על דעת הקהל. קורפורל פינק, לפקודה! כך קרה

- מקומות שעשועים ומשחקי גורל.
- תעשית גרושין מפותחת: כסן מארינו אפשר לקבל גט חוץ שלש שעות מב לי להזדקק לברור משפטי ממושך.
- מסבעות וכולים: אלה מוטבעים ומודפסים כל כמה שבועות מספר, משמים תומר לאספנים ברחבי העולם. תחנות רדיו וטלביזיה: עומדות לרשות אינו מדינה שהיא לשם פרסומת ותעמולה פוליטית.

הכלכלה המפותחת של ריפובליקה זו לא מנעה בעדה מלהקים שלטון קומוניסטי. ה' שלטון הקומוניסטי לא מנע מתושבי סן מארינו לבקש את עזרת תכנית מרשל.

בזמן האחרון השתפר מעמדה הבינלאומי של סן מארינו, שהגישה בקשה להתקבל כי חברה באומות המאוחדות, הצליחה אף ליישב את הסכסוך עם איטליה: גובה התשלום ה' עלה, איטליה בנתה רשת רכבות לסן-מארינו, הגדילה את יבוא הסבך. דבר זה גרם לאושר רב במוינסטריון החוץ של סן מארינו. שר החוץ הודה לעובדיו על המפעל הדיפלומטי הנאה שבצעו. מספר ה' עובדים: שנים.

שביום בהיר אחד התפלאו המתנשפים באי זור הנופש של מיאמי, במדינת פלורידה אשר בדרום ארצות-הברית, לראות את הקורפורל אחוין פינק, בעל פרצוף יהודי מובהק, עומד ליד זוכן באחת הפינות ברחוב סואן, מציע לעוברים ושבאים אגרות של מלוח העצמאות הישראלי (בנוסף מפעל-הפיס בערי ישראל). קורפורל אחוין סרופר קיבל על עצמו למכור את האגרות בבתי-הקפה ובמסעדות.

התכנית נערכה לפי מיטב כללי המיבצעים הצבאיים, תחת פיקודו האישי של הגנרל אלברט, מפקד כנף ג' של חיל-האוויר הימי. תונואים מצאוהו רכון על מפת האזור מס' מן לוח המיבצעים, כאילו שכב בנוגדן קוריאני נידח.

כפני התקפה מרוכזת זו לא עמדו הלב והכיס היהודיים. הכסף זרם, ואתו זרמו רגשי הידידות בין חיילי אמריקה וחילי צה"ל, שהושים באצו של השינגטון, מרטיסיים בי עצם נוכחותם את נפשות היהודים.

הטוראי לא כעס, אמנם, לא תמיד מלוחים רגשי האהדה הבינצבאיים בהכנת ה' נוהל הצבאי. סיפר הגנרל הילדרינג, איש ה' מטכ"ל האמריקאי שביקר לפני שנה ביש-ראל: הוא ראה חייל עברי צעיר עומד ליד השק"ם, כשלפתע עבר על פניו קצין בדרגת רב-סרן, כשלא הצדיע הטוראי. פנה אליו הקצין בתרעומת: "מדוע אינך מצדיע לי?" הטוראי משך בכתפיו, השיב: "פשוט לא הכרתי אותך!"

"תודה לאל!" הפליט הקצין באנחה של הקלה, "חששתי לרגע שאתה כועס עלי!" מסקנתו של הילדרינג: זה, לפחות, אינו יכול לקרות בצבא ארצות-הברית.

תורכיה

בדידות מזהרת

עמוק בהרי אנטוליה נתגלתה קהילה יהודית מבודדת בת 26 תושבים שנחטלה בבת אחת עם יציאתם של כל תושביה לישראל. כשהגיעו פקדי הקהילה השבוע לקושטא, סיפרו כי במשך שנים רבות היו מוקפים על ידי 120 משפחות קורדיות שדכאו אותם, ניסו לכפות עליהם את הדת המושלמית. ה' יהודים סרבו, הסכימו לעזוב את הכפר ולא לחזור על אמונתם.

תושבי המקום ניסו למנוע בכח את עזיבתם של היהודים, שבחששם לפרעות התכצרו במשך שבועה שבועות בגיטו המקומי. מנהיג הקהילה הצליח, לאחר עוברו דרך ארוכה, ברגל, להגיע לעיר הקרובה ולגייס את עזרתם של ראש העיר ופקידים אחרים. ראש העיר פקד על יחידת מטשרה לפנות את היהודים מכפרם ולהביאם אל העיר. הקהילה פונתה לאחר מסע של שלשה ימים על חמור רים.

יחד עם בני הקהילה ניצל גם מרדכי דו' קומצ'י, בן 14, שנחסף על ידי הקורדים. כשהגיעו בני הקהילה ההררית לעיר הסמוכה, חררי, נתברר כי השפה היחידה שיהודי המקום יודעים אותה היא ארמית. מאו ייטבה הקהילה באיזור, לאחר תורבן הבית, לא למדו את השפה התורכית או כל שפה אחרת.

בהגיעם לישראל לא הצטרפו בני הקהילה האנטולית למצאו לעצמם שמות. חדשים בי משך כל תקופת גלותם נשאו כולם שמות עבריים תנכיים, כמו יהושפט, הרכבי, זרובבל ועוד.

